

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani Zadružne zveze dobivajo list brezplačno.

Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni; za četrt leta eno krono; posamne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 26. marca 1904.

Poštno-hran. št. 849.872

ZADRUGA

Zadružna zveza.

Opozarjamo vse svoje članice, da se vsled premembe pravil glasi naša tvrdka: „Zadružna zveza v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo“ — in ne več „Gospodarska zveza“.

Vsi dopisi itd. naj se torej za naprej naslovijo na „Zadružno zvezo“.

Vse tiskovine za „Centralno blagajno“, poštno-hranilnične čeke, mesečne izkaze itd. glaseče se na „Zadružno zvezo“ razpošiljamo te dneve.

Dosedanji redni člani, zvezini trgovci in zvezini obrtniki izstopijo.

Glasom § 7. naših novih pravil zamorejo biti naš član samo le zadruga, zasnovane temeljem zakona z dne 9. aprila 1873. d. z. št. 70 — torej hranilnice in posojilnice, mlekarske, kmetijske in druge zadruga.

Fizične osebe t. j. posamezen človek — pa za naprej ne morejo biti naši člani.

Vsled tega izstopijo naši dosedanji redni člani, zvezini trgovci

in zvezini obrtniki i. s. na tak način, da smatramo v smislu točke III. naših „Prehodnih določil“ z dnem, ko so se naša nova pravila registrovala, torej postala veljavna, — njihove deleže kot odpovedane in člane kot izstopivše.

Za izstop navedenih članov in za izplačilo njih deležev so pa merodajna seveda v prvi vrsti tozadevna zakonita določila.

Deleži se bodo izplačali torej po 31. decembru 1905.

Ker se je za posle, radi kojih so naši dosedanji zvezini trgovci,

Podlistek.

Friderik Viljem Raiffeisen.

(Nadaljevanje.)

Kar smo do sedaj pisali v tem članku o Raiffeisen-u, je le nekaj obris njegovega privatnega življenja; in vendar je že v tem obrisu življenja marsikatera značilna poteza, ki spričuje, da Raiffeisen ni bil navaden človek ter nas privede nehote do sklepa, da je bilo njegovo delovanje izvanredno.

In res je bilo njegovo delovanje izvanredno. Ko je bil F. V. Raiffeisen župan v Weyerbuschu, videl je celo bedo kmečkega stanu.

Weyerbusch je velika občina, ki obsega 25 vasij.

Prebivalstvo teh vasij je revno že vsled tega, ker je lega neugodna in zemlja neplodna.

Leta 1846 bila je pa še skrajno neugodna letina, kar je revščino povečalo in privabilo neljubega gosta lakoto, ki je mučila revno ljudstvo skoraj celo leto.

Navadno kosilo za časa lakote je bilo kislo zelje in cikorija.

Z lakoto prikrevsala je še druga nesreča i. s. židovske pijavke, ki so zlorabile in s tem povečale bedo ljudstva.

Odirali so židi ljudstvo, mu jemali malo ne zastonj živino s hlevom, vzeli tudi hišo in posestvo — in pustili samo le beraško palico.

Krvavečim srcem vidil je F. V. Raiffeisen celo bedo.

Ker je ljubil trpeče ljudstvo, hotel mu je pomagati.

In pomagal mu je.

Ustanovil je s pomočjo premožnejih prebivalcev nakupno zadrugo.

Kljub temu, da še takrat ni bilo prometnih sredstev n. p. železnic, kakor jih imamo dandanes, oskrbela si je vendar zadruga v zelo kratkem času z oddaljenih pokrajin velike množine krompirja in zrnja in ga po nizkih cenah oddajala stradajočim.

Uredila se je pekarija, ki je delala noč in dan.

zvezini obrtniki in redni člani — v prvi vrsti vstopili v našo zvezo, ustanovila nova zveza, z imenom „Gospodarska zveza“ je pač naravno, da svetujemo svojim izstopivšim članom prav prijazno, naj pristopijo novi „Gospodarski zvezi“ ter na ta način i nadalje sodelujejo na polju zadružne organizacije.

Tozadevne prijave pristopa naj se pošiljajo predsedniku nove „Gospodarske zveze“ gospodu Josipu Jeglič-u v Ljubljani, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

Pro domo.

Naša lastna reorganizacija povzročila nam je ravno zadnji čas veliko velevažnih poslov, ki so se morali na vsak način opraviti, pri čem so morale vse naše moči sodelovati.

Vsled tega bi se moglo pripeti, da katera naših članic ni prejela na kak svoj dopis takojšnje rešitve, temveč je morala par dni čakati.

Iz gori navedenega vzroka se nam naj to ne šteje v zlo — za naprej se rešujejo vsi dopisi spet takoj t. j. še isti dan, ko dojdejo — ali vsaj drugi dan.

Pekarija je bila velikega pomena; ne samo, da je dajala kruh, dajala ga je tudi za polovico takratne cene.

To je strlo veliko draginjo, ki jo je povzročila lakota ali prav za prav židi; cena kruha se je splošno znižala.

Zadruga bila je ustanovljena prvotno samo le za čas največje bede in bi se naj na to spet razdružila.

Ker je pa zadruga videla svoje krasne vspehe ter spoznala blagodejni pomen zadružnega dela, je poslovala naprej.

(Dalje prihodnjič.)

Zvezina skupščina

dne 7. aprila 1904.

V zadnji številki „Narod. Gospodarja“ priobčili smo vabilo k Zvezini skupščini, ki bode v četrtek, dne 7. aprila 1904. ob 2. uri popoldne.

Pozivamo vse svoje članice t. j. hranilnice in posojilnice, ter druge zadruge, da se vabilu odzovejo.

Vsako zvezino zadrugo zastopa na zvezini skupščini njen načelnik — če je pa zadržan, pa kak pooblaščenec, kojemu mora dati zadruga pravilno pooblastilo.

Tiskovine za poblastila pravočasno določimo.

Opozarjamo, da se ne more pooblastiti kak uradnik ali revizor.

Razglasanje računskih zaključkov.

Ker morajo biti vsi računski zaključki in bilance do konca junija razglaseni, pozivamo vse svoje članice, da nam določijo takoj svoje računske zaključke.

Snujmo bikorejske zadruge.

Iz kranjske okolice se nam piše: Živinoreja je v naši okolici začela hirati in kmetje vedno težje plačujejo davke.

Vzrok propadu živinoreje je to, da manjka dobrih bikov. Kmetje gonijo krave po šestkrat k bikom, pa se še ne ubrejijo. Posestniki bikov so pa tudi tako brezvestni, da nočejo povedati, da je njih bik za nič, ampak so zadovoljni, da jim le kronice lete v žep. Naprosili smo nekega gospoda, da je pisal c. kr. kmetijski družbi, ki skrbi za napredek kmetijstva, pa je dobil odgovor, da družba ne-le letos, ampak tudi prihodnje leto ne bo mogla nič pomagati. Prosimo sporočite nam, kaj nam je storiti. Vsaj to naj bi vlada preprečila, da se spuščajo nezmožni biki za denar.

Na ta dopis odgovarjamo kratko. Snujmo bikorejske zadruge, kojih

naloga je, da preskrbijo in redijo sposobne bike.

Po drugih deželah imajo mnogo takih zadrug, ki so v kratki dobi največ pripomogle, da se je živinoreja zboljšala.

Na Kranjskem ustanovila se je lani v Dobropoljah taka zadruga.

Živinorejci, ganite se, pa si snujte bikorejske zadruge.

Pravila, navod in drugo potrebno za ustanovitev preskrbimo rade volje mi.

Kaj več o bikorejskih zadrugah spregovorimo prihodnjič.

Denarni promet.

Na tekoči račun so nam vposlali sledeči zavodi:

Tunice, hr. i. p. (10. 3.)	K	1600.—
Borovnica, „ „ „ „	„	2000.—
Struge, „ „ „ „	„	1300.—
Češnjica, „ „ „ „	„	1000.—
Polh. Grad, „ „ „ „	„	600.—
Predvor, „ „ „ „	„	189.—
Vrhnika, „ „ „ „	„	3000.—
Sv. Jakob ob Savi, hran. in pos.	„	400.—
Skrilje, hr. i. p. (11. 3.)	„	10.000.—
Zg. Besnica, „ „ „ „	„	850.—
Staraloka, „ „ „ „	„	6000.—
Zatičina, posojil.	„	1900.—
Smlednik, hr. i. p. (12. 3.)	„	351.83
Mengeš, „ „ „ „	„	1500.—
Sorica, „ „ „ „	„	300.—
Borovnica, „ „ „ „	„	2500.—
Vel. Lašče, „ „ „ „	„	600.—
Preska, „ „ „ „	„	1640.—
Sv. Jakob v Rožu, pos.	„	2000.—
Pulj, istr.	„	6000.—
Konjice, kmet. dr.	„	350.—
Bled, hr. i. p. (13. 3.)	„	5200.—
Borovnica, „ „ „ „	„	1000.—
Čerklje, „ „ „ „	„	1000.—
Škofja, lj. „ „ „ „	„	1200.—
B. Bistrica, „ „ „ „	„	1629.89
„ „ „ „ (15. 3.)	„	1601.86
Struge, „ „ „ „	„	1400.—
Naklo, „ „ „ „	„	700.—
Beram, ber. društvo „ „	„	2000.—
Planina, hr. i. p. (16. 3.)	„	5000.—
Horjul, „ „ „ „	„	500.—
Tomišelj, „ „ „ „	„	1500.—
B. Bistrica, „ „ „ „ (17. 3.)	„	420.—
„ „ „ „ (18. 3.)	„	1306.—
Preska, „ „ „ „	„	310.—
Vel. Lašče, „ „ „ „	„	1000.—
B. Bistrica, „ „ „ „ (19. 3.)	„	1033.73
„ „ „ „	„	1232.—
Vojsko, „ „ „ „	„	148.20
Gore, „ „ „ „	„	1800.—
B. Bistrica, „ „ „ „ (22. 3.)	„	2808.95
Predvor, „ „ „ „	„	300.—
Tržišče, „ „ „ „	„	500.—
B. Bistrica, „ „ „ „ (23. 3.)	„	719.40
Naklo, „ „ „ „	„	400.—
Jesenice, „ „ „ „	„	6000.—
Škocijan, „ „ „ „	„	750.—
Medulin, med. društvo	„	1000.—
B. Bistrica, hr. i. p.	„	1000.—

Denarni prometi in bilance.

Hranilnica in posojilnica v Domžalah.

reg. zadruga z neomejeno zavezo, za šesto upravno leto 1903.

Člani: stanje začetkom leta 160, v upravnem letu prirastlo 8, odpadel 0, stanje koncem leta 168.

Deleži: začetkom leta K 320, v upravnem letu prirastlo K 16, odpadlo K 0, koncem leta K 336; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 119.730:58.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	16	—	Vzdignj. hrau. vloge	26.256	98	Posojila	45.249	58	Deleži	336	—
Hranilne vloge . . .	24 342	81	Vrnjena izposojila . .	18 700	—	Naložen denar . . .	1 004	—	Hranilne vloge s ka-		
Izposojila	14 351	79	Dana posojila	10 540	—	Inventar premični . .	127	29	pitaliz. obrestmi . .	41.059	23
Vrnjena posojila . .	12 247	20	Izplač. dolg na zem . .	93	96	Inventar nepremični .	15.742	—	Izposojila	26.717	79
Najemnine	837	96	Prehodni	84	60	Zaostale obr. posojil .	32	22	Predpl. obr. posojil .	68	68
Inventar nepremični .	2 520	—	Inventar nepremični .	176	54	Zaost obr. na terjat .			Rezervni zaklad, %	738	55
Povrnjeni prehodni .	1 097	85	Obr. hr. vlog izplač . .	612	33	od prod. zemljišča .	163	77	Čisti dobiček	909	51
Terj. na prod. zem . .	500	—	kapit	1.378	59	Terj. na najem. in z .	201	27			
Plač. obr. od posojil .	3 555	50	Upr. in uradni stroški .	344	63	Terj. na odpr. zemlj .	6.402	—			
Upr. in uradni prisp .	42	50	Ren. dav. in nep. pr .	24	15	Nepovr. prehodni . .	71	39			
Pristopnine	5	—	Obresti izposojil . . .	1.235	39	Gotov. 31. dec 1903 .	836	24			
Gotov. začetkom leta	767	80	Gotov. 31. dec. 1903 .	836	24						
	60.283	41		60.283	41		69.829	76		69.829	76

Hranilnica in posojilnica v Gorjah,

registrovana zadruga z neomej. zavezo, za deveto upravno leto 1903.

Člani: koncem l. 1903 278, v upravnem letu pristopilo 34, odpadlo 12, koncem l. 1903. 300.

Deleži: začetkom leta K 1.112, v upravnem letu prirastlo K 136, odpadlo K 48, koncem l. K 1.200; odpovedano: 12

Denarni promet: K 368.133:63.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	136	—	Deleži	48	—	Posojila	253.573	56	Deleži	1.200	—
Hranilne vloge s ka-			Vzdignj. hran. vloge	92.937	79	Naložen denar, % . .	6	36	Hranilne vloge s ka-		
pitaliz. obrestmi . .	104 253	83	Vrnjena izposojila . .	14 917	31	Inv. nep z odp. 10% .	104	98	pitalizov. obrestmi .	251.543	72
Izposojila	14 961	96	Dana posojila	58 388	91	Zaostale obr. posojil .	4.320	39	Izposojila	44	65
Vrnjena posojila . .	36.481	73	Naložen denar	5 541	03	Vrednost tiskovin . .	30	53	Predplačane obresti		
Vrnjeni nalož. denar .	14 870	69	Na gl. del zad. obrok .	200	—	kolekov	9	—	posojil	22	50
Obresti nal. denarja .	76	31	Obr. hr. vlog izplač . .	773	36	Delež pri „G. zvezi“ .	1.000	—	Dolg na delež	200	—
Od „Zadr. tisk.“ % . .	34	80	kapit.	8.492	87	„ „ „Z. tisk.“	500	—	Rezervni zaklad, %	8 246	25
Plač. obr. od posojil .	12 506	74	Upr. in urad. stroški .	777	47	„ „ „Union“	500	—	Čisti dobiček	1.936	77
Upr. in uradni prisp .	138	38	Dovoljene podpore . .	237	07	Gotov 31. dec. 1903 .	3 149	07			
Pristopnine	36	50	Ren. dav. in nep. pr .	133	82						
Gotov. začetkom leta	2.144	41	Obresti od izposojil .	44	65						
			Gotov 31. dec. 1903 .	3 149	07						
	185.641	35		185.641	35		263 193	89		263.193	89

Hranilnica in posojilnica v Mengšu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za sedmo upravno leto 1903.

Člani: koncem leta 1902 379, v l. 1903 prirastlo 36, odpadlo 20; koncem leta 395.

Deleži: začetkom leta 1903 K 758, v upravnem letu prirastlo K 72, odpadlo K 40; koncem leta K 790; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 284.994:34.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	72	—	Deleži	40	—	Posojila	135.768	—	Deleži	790	—
Hranilne vloge . . .	92 450	25	Vzdignj. hran. vloge	76.398	11	Naložen denar	83 706	84	Hranilne vloge s ka-		
Vrnjena posojila . .	15 941	—	Dana posojila	31.130	—	Inventar premični . .	153	—	pitaliz. obrestmi . .	218 354	34
Vrnjeni nalož. denar .	21.500	—	Naložen denar	23.146	09	Zaostale obr. posojil .	1.174	74	Rezervni zaklad, %	4.643	93
Obresti nal. denarja .	3.915	89	Inventar premični . .	56	60	Delež „Zad. tiskar.“ .	60	—	Čisti dobiček	723	57
Plač. obr. od posojil .	6.576	42	Obr. hr. vlog izplač . .	1.056	62	„ pri „G. zvezi“	1.000	—			
Upr. in uradni prisp .	336	10	Obr. hr. vlog kapital .	8.217	25	„ „ „Lj. pos.“	4	—			
Pristopnine	36	—	Obr. pos. povrnjene . .	30	22	Gotov. 31. dec. 1903 .	2.645	26			
Got. začetkom l. 1903	2.992	14	Upr. in uradni stroški .	978	17						
			Ren. dav. in nep. pr .	121	48						
			Gotov. 31. dec. 1903 .	2.645	24						
	143 819	80		143.819	80		224.511	84		224.511	84

Hranilnica in posojilnica v Metliki,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za deveto upravno leto 1903.

Člani: koncem leta 1902 467, v l. 1903 pristopilo 64, izstopil 0; koncem leta 531.

Deleži: začetkom l. 1903 K 938, v upravnem letu prirastlo K 128, odpadlo K 0; koncem leta K 1066; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 1,023.617 98.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	128	—	Vzdignjene hr. vloge	261 026	46	Posojila	383 721	54	Deleži	1 066	—
Hranilne vloge	306 251	19	Vrnjena izposojila	41 729	19	Inv. prem. 10% odp	142	23	Hranilne vloge s ka-		
Izposojila	129 472	31	Dana posojila	125 752	36	Vrednost gozda	49 105	—	pitalizov. obrestmi	382 304	20
Vrnjena posojila	47 341	28	Za zadruž. poslopje	1 900	21	Zaostale obr. posojil	2 628	54	Izposojila	87 743	12
Za nast. in drva iz			Za gozd	58 240	—	Najemnina	43	34	Pedpl. obresti posojil	1 204	21
gozda	430	90	Obr. hr. vlog izplač	4 636	86	Vredn. zad. poslopja	36 106	77	Zaostale obr. izpos	1 071	68
Inventar premični	6	—	Obr. pos. povrnjene	12 216	49	Delež pri "G zvezi"	1 000	—	Dolg na pis potreb.	36	20
Za prod. gozd parc.	7 327	—	Upr. in uradni stroški	1 919	67	Terjat. na razp. gozd.	4 368	—	Rezervni zaklad, %	6 875	14
Najemnina od hiše	1 120	08	Zemljiški davek	179	35	" " obrestih	122	—	Čisti dobiček	3 345	48
Plač. obr. od posojil	17 416	42	Davek rentni in nep.	189	32	Got. koncem l. 1903	6 408	61			
Upr. in uradni prisp.	797	34	Dok hiš.-najem. dav.	168	77						
Pristopnine	64	30	Obresti od izposojil	504	06						
Got. začetkom l. 1903	4 658	43	Got. koncem l. 1903	6 408	61						
	515 013	25		515 013	25		483 646	03		483 646	03

Posojilnica in hranilnica v Rovtahn pri Logatcu,

reg. zadruga z neomejeno zavezo, za osmo upravno leto 1903.

Člani: koncem l. 1902 170, v upravnem letu pristopilo 16, izstopilo 6, koncem l. 1903 180.

Deleži: začetkom leta K 340, v upravnem letu prirastlo K 32, odpadlo K 12, koncem leta K 360; odpovedano: 6.

Denarni promet: 138.372-65.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	32	—	Deleži	12	—	Posojila	85 734	96	Deleži	360	—
Hranilne vloge	32 728	81	Vzdignj. hran. vloge	22 491	44	Naložen denar	4 027	56	Hranilne vloge s ka-		
Izposojila	5 276	85	Vrnjena izposojila	17 904	48	Inventar premični	228	92	pitaliz. obrestmi	79 376	18
Vrnjena posojila	22 770	93	Dana posojila	23 789	23	Zaost. obr. izposojil	2 301	88	Izposojila	9 776	85
Obr. nalož. denarja	100	08	Naložen denar	798	67	Vrednost tiskovin	81	24	Rez. zaklad, %	2 324	97
Plač. obr. od posojil	3 775	88	Obr. hr. vlog izplač	625	57	" " kolekov	30	—	Čisti dobiček	698	59
Upr. in uradni prisp.	103	50	" " kapit	2 512	17	Gotov. 31. dec. 1903	132	03			
Gotov. začetkom leta	4 398	61	Upr. in uradni stroški	129	64						
Povr. obr. od izpos.	37	—	Rentni davek in ne-								
Razni	28	68	posr. pristojbine	36	53						
	69 252	34	Obresti od izposojil	795	60		92 536	59		92 536	59
			Gotov. 31. dec. 1903	132	03						
			Razni	24	98						

Hranilnica in posojilnica v Strugah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za tretje upravno leto 1903.

Člani: stanje začetkom leta 24, v upravnem letu prirastlo 15, odpadel 0, koncem leta 39.

Deleži: začetkom leta K 48, v upravnem letu prirastlo K 30, odpadlo K 0, koncem leta K 78; odpovedano: 1.

Denarni promet: K 143.618-45.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	30	—	Vzdignj. hran. vloge	29 120	58	Posojila	7 205	—	Deleži	78	—
Hranilne vloge	35 027	63	Dana posojila	6 130	—	Naložen denar	59 363	71	Hranilne vloge s ka-		
Vrnjena posojila	4 360	—	Naložen denar	35 966	84	Inv. prem. 10% odp	174	96	pitaliz. obrestmi	67 132	29
Vrnjeni nal. denar	30 891	23	Obr. hr. vlog izplač	205	39	Vrednost kolekov	3	70	Pedpl. obr. posojil	21	01
Plač. obr. od posojil	454	58	Obr. pos. povrnjene	17	09	Gotov 31. dec. 1903	590	27	Rezerv. zaklad in %	32	51
Upr. in uradni prisp.	30	15	Upr. in uradni stroški	46	51				Čisti dobiček	73	83
Pristopnine	15	—	Ren. dav. in nep. pr.	27	68						
Gotov. začetkom leta	1 272	65	Gotov 31. dec. 1903	590	27						
Vrnjeni urad. stroški	22	80									
	72 104	36		72 104	36		67 337	64		67 337	64

Hranilnica in posojilnica v Velikih Laščah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za prvo upravno leto 1903.

Člani: [koncem leta 1902 0, v letu 1903 pristopilo 69, izstopil 1; koncem leta 68.

Deleži: začetkom leta K 0, v upravnem letu prirastlo K 138, odpadlo K 2, koncem leta K 136; odpovedan: 1.

Denarni promet: K 191.198.64.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
K	h		K	h		K	h		K	h	
Deleži	138	—	Deleži	2	—	Posojila	59 565	24	Deleži	136	—
Hranilne vloge	57.244	82	Vzdignj. hran. vloge	4.049	70	Naložen denar	200	—	Hranilne vloge s ka-		
Izposojila	12.137	11	Vrnjena izposojila	5.971	92	Inv. prem. 10% odp.	203	84	pitaliz. obrestmi	53.195	12
Vrnjena posojila	7.190	—	Dana posojila	66.755	24	Zaostale obr. posojil	129	38	Izposojila	6.165	19
Vrnjeni nal. denar	16.488	08	Naložen denar	16.688	08	Gotov. 31. dec. 1903	119	54	Predplač. obr. posojil	460	34
Obresti nal. denarja	88	08	Inventar premični	226	47				Čisti dobiček	261	35
Plač. obr. od posojil	1.710	20	Obr. hranilnih vlog								
Upr. in uradni prisp.	593	80	izplačane	24	15						
Pristopnine	69	—	Obr. hr. vlog kapital	1.140	74						
			Upr. in uradni stroški	627	97						
			Obresti od izposojil	53	27						
			Gotov. 31. dec. 1903.	119	54						
	95.659	09		95 659	09		60 218	—		60.218	—

Hranilnica in posojilnica v Zgornji Besnici,

reg. zadruga z neomejeno zavezo, za sedmo upravno leto 1903.

Člani: koncem l. 1902 42, v l. 1903 prirastlo 7, odpadla 2, koncem leta 47.

Deleži: začetkom leta K 84, v upravnem letu prirastlo K 14, odpadlo K 4, koncem leta K 94; odpovedana: 2.

Denarni promet: K 61.292.24.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
K	h		K	h		K	h		K	h	
Deleži	14	—	Deleži	4	—	Posojila	44.292	24	Deleži	94	—
Hranilne vloge	10.445	14	Vzdignj. hran. vloge	10.400	57	Naložen denar	23.232	81	Hranilne vloge s ka-		
Vrnjena posojila	3.397	45	Dana posojila	11.790	—	Inv. prem 10% odp	459	04	pitaliz. obrestmi	67.696	20
Vrnjeni nal. denar	11.600	—	Naložen denar	5.473	93	Zaostale obr. posojil	661	78	Rezervni zaklad	1.433	98
Obresti nal. denarja	1.223	93	Inventar premični	267	22	Vrednost tiskovin	32	74	Čisti dobiček	538	77
Kapitaliz. obr. spre-			Obr. hr. vlog izplač.	85	22	Delež pri „Gos. zv“					
jete kot vloge	2.462	02	Obr. hranilnih vlog			in „Li. posojil.“	1.004	—			
Plač. obr. od posojil	1.307	17	kapitalizovane	2.462	02	Gotov. 31. dec. 1903	80	34			
Upr. in uradni prisp.	59	28	Obr. pos. povrnjene	14	77						
Pristopnine	7	—	Upr. in uradni stroški	58	21						
Gotov. začetkom leta	161	50	Rentni davek in ne-								
Razni	8	80	posr. pristojbine	35	93						
			Gotov. 31. dec. 1903	80	34						
			Razni	14	80						
	30.686	29		30.686	29		69.762	95		69.762	95

Hranilnica in posojilnica v Žužemberku,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za drugo upravno leto 1903.

Člani: začetkom leta 115, v upravnem letu pristopilo 100, izstopili 3; koncem leta 212.

Deleži: začetkom l. K 117, v upravnem l. prirastlo K 100, odpadlo K 1, konec leta K 216; odpovedano: 3.

Denarni promet: K 301.956.75.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
K	h		K	h		K	h		K	h	
Deleži	100	—	Deleži	1	—	Posojila	121.703	36	Deleži	216	—
Hranilne vloge s ka-			Vzdignj. hran. vloge	25.381	96	Naložen denar	52.091	08	Hranilne vloge s ka-		
pitaliz. obrestmi	99.308	98	Vzdig. vl. tekoč. rač.	3.434	—	Posoj. tek. računa	507	50	pitaliz. obrestmi	180.219	18
Vloge tekoč. rač., %	4.313	11	Posojila tek. rač., %	1.057	50	Vrednost inventarja	21	07	Vloge tek. računa, %	879	11
Vrnj. pos. tek. rač.	550	—	Dana posojila	75.225	—	Zaostale obr. posojil	1.811	90	Predplač. obr. posojil	311	15
Vrnjena posojila	7.819	56	Naložen denar, %	34.201	52	Upr. in urad. stroški	539	97	Dolg na rentnini	88	72
Vrnjeni nal. denar	28.742	07	Inventar	8	47	Nepovrnj. prehodni	2	24	Neposr. prisojbina	—	30
Obresti nal. denarja	2.027	75	Obr. hranilnih vlog	5.954	44	Gotov. 31. dec. 1903	6.276	39	Neizplačani prehodni	14	—
Obr. pos. tek. računa	20	40	Obr. vlog tekoč. rač.	16	22				Razno	64	—
Plač. obr. od posojil	3.545	29	Obr. posojil povrnj.	24	20				Rezervni zaklad	351	41
Upr. in uradni prisp.	340	11	Upr. in uradni stroški	979	82				Čisti dobiček 1903	809	64
Pristopnine	100	—	Rent. dav. in nep. pr.	34	69						
Prehodni	1.506	87	Prehodni	1.481	36						
Razno	64	—	Razno: darilo	40	—						
Got. začetkom l. 1903	5.678	43	Gotov. 31. dec. 1903	6.276	39						
	154.116	57		154.116	57		182.953	51		182.953	51

Kmetijsko društvo v Selcih,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za četrto upravno leto 1903.

Člani: koncem l. 1902 59, v upravnem letu pristopili 4, izstopil 1, koncem leta 62 s vplačanimi deleži v znesku K 772—; odpovedano: 1.

Denarni promet: K 28.446-78.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost. l. 1902	419	11	Izplačani deleži . .	16	—	Vrednost blaga . .	1.067	08	Deleži	772	—
Vplačani deleži . .	20	—	Izdatki za blago . .	13.118	04	Terjatve na blagu pri			Izposojila	1.000	—
Pristopnine	8	—	Voznina	234	29	zadružnikih	911	96	Dolg na blagu nezad.	340	80
Prejemki za blago .	14.004	82	Užitnina	54	92	Vredn. nepr. invent.	138	61	Rezervni zaklad . .	511	34
			Inventar premični .	128	60	Nal. denar pri dr. zav.	200	—	4% obresti od tega	20	45
			Davki	—	—	Got. koncem l. 1903	457	08	Čisti dobiček . . .	130	14
			Neposr. pristojbina .	—	30						
			Upravni stroški . .	392	70						
			Obresti deležev . .	—	—						
			Obresti izposojil . .	50	—						
			Gotov. koncem leta	457	08						
	14.451	93		14.451	93		2.774	73		2.774	73

Kmetijsko društvo v Srednjivasi.

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za peto upravno leto 1903.

Člani: koncem l. 1902 323, v upravnem letu pristopilo 23, izstopili 3, koncem leta 343 s vplačanimi deleži v znesku K 8.362-33; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 291.633-62.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost. l. 1902	1.252	04	Vrnjena izposojila .	21.214	—	Vrednost blaga . .	26.307	06	Deleži	8.516	42
Vplačani deleži . .	140	—	Izdatki za blago . .	112.502	47	Terjatve na blagu pri			Izposojila	41.234	72
Pristopnine	62	—	Voznina	6.881	24	zadružnikih	15.693	86	Dolg na blagu zadr.	3.629	50
Izposojila	21.140	—	Užitnina	291	43	Terjatve na blagu pri			Dolg na blagu nezad.	7.025	99
Prejemki za blago .	98.273	06	Inventar premični .	336	86	nezadružnikih . . .	2.132	40	Dolg pri zid. mojstru	355	—
Prejemki od dolžnik	24.527	87	Hišno-pridob. davek	33	36	Vr. nepr. inventarja	12.060	—	Rez. zaklad, % . . .	1.732	32
Upravni prispevki .	527	08	Upravni stroški . .	1.457	48	Vr. prem. inventarja	5.562	80	Čisti dobiček . . .	472	65
Podpora	400	—	Obr. delež in izposoj.	2.532	73	Delež pri „G. zvezi“	200	—			
			Dolžnikom vrnjeno .	62	—	Gotov. konec l. 1903	1.010	48			
			Gotov. konec l. 1903	1.010	48						
	146.322	05		146.322	05		62.966	60		62.966	60

Mlekarska zadruga v Spodnjih Danjeh,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za drugo upravno leto 1903.

Člani: koncem leta 1902 23, v upravnem letu pristopil 1, izstopili 4, koncem leta 20 s vplačanimi deleži v znesku K 327—; odpovedano: 1.

Denarni promet: K 7.961-43.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost. l. 1902	330	09	Vrnjena izposojila .	500	—	Deleži pri druž. zav.	30	—	Deleži	327	—
Vplačani deleži . .	46	—	Izdatki za blago . .	2.496	65	Terjatve na blagu pri			Izposojila	1.200	—
Vpisnina	2	—	Inventar nepremični	31	82	nezadružnikih . . .	190	90	Dolg na blagu zadr.	87	93
Prejemki za blago .	3.804	99	Inventar premični .	18	01	Vredn. neprem. inv.	679	40	Dolg na obr. od izpos.	4	14
Za 1 kangljjo . . .	4	90	Upravni stroški . .	350	28	Vredn. prem. invent.	855	80	Plača mlekarju . .	40	—
Na strojih vrnjeno .	5	—	Obresti od izposojil	85	—	Got. koncem l. 1903	94	44	Čisti dobiček . . .	191	47
			Plače vslužencem .	520	—						
			Kište, kart., kanglje	68	34						
			Pristojb., članarina .	3	34						
			Donos mleka	25	10						
			Got. koncem l. 1903	94	44						
	4.192	98		4.192	98		1.850	54		1.850	54

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Rova	15867	74	13005	47	28873	21	3396	85	7789	64	7789	64	3060	—	221
Rovte	10834	14	6219	72	17052	86	2904	65	5785	35	420	—	1630	—	180
Selce	?		?		?		8216	60	7893	36	1000	—	2740	—	290
Semič	17704	55	15384	09	33088	64	8635	15	6516	04	700	—	2762	07	?
Senožeče	4171	67	4047	18	8094	36	90	—	—	—	3060	—	2590	—	284
Sevnica ?															
Sinčavas ?															
Skrijle ?															
Smlednik	2043	29	1726	40	3769	69	1833	—	510	—	—	—	—	—	19
Sorica	6807	36	6734	48	13541	84	4058	—	3678	63	1000	—	—	—	25
Srednjasvas ?															
Staraloka	76800	76	72986	20	149786	96	8135	—	7624	37	3600	—	2400	—	220
Stari grad ?															
Stari trg	28100	23	28924	72	57024	95	23640	23	10977	02	4450	—	2120	—	547
Struge	6700	68	6345	23	13045	91	3228	—	4039	94	—	—	540	—	38
Sv. Ema ?															
Sv. Jakob ob Savi	4348	14	4289	44	8637	58	1612	—	1485	87	660	—	1090	—	136
Sv. Jurij ob j. ž.	7250	06	7520	15	14770	21	6125	20	7016	63	470	—	461	—	188
Sv. Jurij pri Kranji	17644	57	15580	42	33224	99	10554	24	6215	31	1380	—	2180	—	243
Sv. Križ pri Kostanjici	17099	45	28132	92	45232	37	22272	49	20004	65	8055	—	3597	18	2+8
Sv. Križ pri Litiji	8672	45	7410	01	16082	38	2791	86	3279	78	2500	—	1928	—	336
Sv. Kunigunda	7100	69	5952	86	13053	55	3306	84	2649	60	1200	—	2018	51	81
„ Lenart ?															
Šebrelje	5929	86	4226	06	10155	92	2469	92	2080	68	532	25	810	—	100
Škocijan	15577	17	15421	46	30918	63	10342	50	2948	84	6210	—	2704	70	475
Škofjaloka	10260	06	7546	27	17806	33	7252	40	1050	—	200	—	400	—	34
Šmarije	5842	98	5520	22	11363	20	3069	02	2565	29	950	—	1144	—	195
Šmartno	15805	57	14603	58	30409	15	5664	—	3751	03	5620	—	3040	—	168
Šturije	6862	82	4969	36	11832	18	2580	12	1185	92	150	—	467	—	194
Št. Ilj pod Tur.	8290	58	7490	71	15781	29	4679	80	2008	56	1411	—	605	70	127
Št. Janž	2513	91	1574	49	4088	40	1105	48	1247	57	320	—	958	18	145
Št. Jernej	21989	15	18672	77	40661	92	17057	—	5587	83	550	—	1603	53	?
Št. Peter	66419	88	11511	54	77931	42	8696	—	4932	84	840	—	49600	—	387
Št. Rupert	8311	84	6469	37	14781	21	4959	—	607	17	1740	—	2468	—	201
Št. Vid	36749	60	33374	68	70124	28	26353	98	7147	37	—	—	4980	—	386
Tinjan ?															
Tomaj ?															
Tomišelj	10105	22	10683	86	20789	08	5465	—	1777	86	2870	—	4156	—	403
Toplice ?															
Trebelno	11420	23	9462	08	20882	31	7435	—	456	08	1000	—	2317	42	163
Trnovo	18440	43	13715	40	33155	83	10811	74	4946	63	6276	85	4457	94	682
Tržišče	17274	48	15899	91	33174	39	11482	76	9396	36	1700	—	1269	94	130
Tržišče	3865	62	2996	72	6862	34	2240	—	250	—	480	—	1040	—	99
Tunice	2788	47	2618	16	5406	16	727	—	1580	60	—	—	320	—	44
Velike Lašče	6566	68	5177	04	11743	12	4897	40	1100	—	2260	—	631	60	73
Vipava	54274	99	50238	58	104513	57	19684	44	10356	90	24748	—	14109	—	1158
Višnagora	31412	95	27806	77	59219	72	23415	05	3391	38	9700	—	3583	26	?
Vojsko	1071	63	863	11	1934	74	—	—	—	—	—	—	12	—	28
Vrhnika	67671	28	57980	71	125651	99	15530	13	10125	51	2722	95	1015	70	209
Zagradec	13765	23	12869	71	26634	94	9238	—	1184	04	1920	—	465	25	95
Zatičina ?															
Zg. Besnica	5338	22	4678	16	10016	38	1690	—	2191	93	415	—	2222	54	47
Zg. Tuhinj	8585	16	7780	90	16366	06	4548	70	2508	20	2370	—	2771	68	157
Žiri	11683	15	18686	65	30369	80	9636	—	7370	21	3780	—	1160	—	254
Župa Raščane	13386	95	13255	42	26642	37	850	64	—	—	12650	54	—	—	82
Žužemberk	24185	67	23095	91	47281	58	13501	08	3602	85	2740	—	1838	38	217

Pozor!

„Gospodarska zveza“
sprejema naročila za do-
maće lanene preše (tro-
pine) po 19 K za 100 kg
brez vreče.

Priporočila se: Vzajemna zavaroval-
nica proti požarnim
škodam in poškodbi zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana,
Medjatova hiša.

Zajamčeno pristno vino ponuja
Kmetijsko društvo v Vipavi svojega pridelka po
novejšem načinu napravljene bele vrste po
42—45 kron za 56 l v Postojno postavljeno.
Rdeče „Grizko ala cviček“ po 30 kron.
Večje množine ceneje. — V zalogi so tudi
finejše sortirane vina: „Kraljevina“, pinela,
ital. rezling, bel. burgundec od 45—60 kron
kakor tudi stara vina v buteljkah. Prevara
glede pristnosti je izključena ker nadzo-
ruje kletarstvo č. g. dekan Vipavski.

Seme pravega Kašelskega zelja
— lastni pridelek, kaljivost zajamčena —
katero naredi lepe trde in debele glave,
prodaja 2 kg za 80 v. Ig. Mercina po-
sestnik v Zg. Kašlju p. Zalog pri Ljubljani.
Naročilo je ob jednem pridejati naročnino.
To zelje je priznано najboljša vrsta za
naše kraje kar dokazujejo mnogobrojna
pohvalna pisma mojih naročnikov.
Naslov: Ig. Mercina Zg. Kašel pošta Zalog.

Kmetijsko berilo.

Vinogradništvo in vinarstvo.

**Kipenje in pretakanje vina v
spomladi.**

Čeravno se misli, da mošt je-
seni popolnoma pokipi, da se je
torej ves sladkor razkrojil, ga
vendar ostane še nekaj nepokipe-
lega, zlasti če je bilo grozdje pozno
trgano in če je imelo obilo slad-
korja. Po zimi se sicer taka vina
enako kot druga očistijo, seveda
ako niso bila napačno napravljena,
a spomladi, ko prične postajati
gorkejša, osobito, ko začne tudi
trta poganjati, se prične tudi vino
v sodu kaliti in celo počasi ki-
peti, ako ima v sebi še mnogo
nepokipelega sladkorja.

Ta izprememba, tako kipenje,
se pa ne sme jednostavno prezreti,

Staro dobro ohranjeno in nepo-
kvarjeno
mlekarsko orodje, kakor „Alfa“ posnemal-
nik, kateri po-name v 1 uri od 100 do
200 litrov mleka in k temu potrebne
vrče itd. kupi po ne pretirani ceni:
Jakob Malavašič, posestnik, St. Jošt
nad Vrhniko.

1000—1200 jablanovih debelc
dobre vrste cepljene 2—3 leta stare. Cena
od 40—60 vin. postaja Škofja Loka. —
Marija Jenko, Lipca pri Škofji Loki.

Najbolje istersko vino prideluje
se, kakor
znano, v Tinjannu.

Kdor hoče to izborno kapljico kupiti,
naj se obrne direktno na „Tinjansko dru-
štvo za štednjo i zajmove“ ali pa na upra-
vitelja tega društva gosp. Šime Defar v
Tinjannu.

Nervoznost pri otrocih.

Šiba našega časa, nervoznost,
se pričinja, kakor spoznavamo
čimdalje bolj, nemalokdaj že v
otroški dobi. Vzrok tiči večinoma
v tem, ker dajo otrokom nepre-
mišljeno alkoholne pijače, ki dra-
žijo živce, tako pivo, kavo. Šele
nedavno je sloveč učenjak ponovno
poudarjal, da takih pijač nikakor
ni dajati otrokom pod 14 leti. Za
najboljši nadomestek zrnati kavi
se je povsod izkazala Kathreiner-
jeva Kneippova sladna kava. Okrep-
čano zdravje in cvetoče lice pri
otrocih plačuje mali trud poseb-
nega napravljanja.

marveč je postopati v tem času
in v takem slučaju dokaj pre-
vidno, zlasti če ni bilo grozdje
skrbno spravljeno, kajti s površ-
nostjo si utegne dotičnik prav ob-
čutno škodo prizadeti.

Ako je bilo namreč grozdje
trgano v mokrotnem vremenu in
če je prišlo med zdravimi tudi
mnogo gnilih in nepopolnoma do-
zorelih jagod v kad, in če ni bilo
dotično vino pred zimo vsaj en-
krat pretočeno in od gošče opro-
ščeno, se vsa gošča, ki se po do-
končanem kipenju seseda, počasi
tudi razkrajja in že do spomladi
se izvrše v njej take vinu škod-
ljive izpremembe, da lahko pokva-
rijo vse vino, če se sameobsebi
vzdignejo ali s pretresanjem z vi-
nom zmešajo. In ne samo gniloba,
marveč tudi žveplo, baker in
enake stvari, ki se rabijo za po-

Lajca za valjenje od plem. kur.

1. Plumut Rocks, 2. Hudan z velikim čopom,
3. Srebrnovratne in 4. Bele Dorking,
5. Bele Taljane, 6. Velike viandot, 7. Sre-
brnoprižne in 8. Zlatoprižne Hamburžanke
tucet za 5 kron. Purja jajca ena 80 v., od
velikih laških gosi ena 1 krono. Velike
francozke Kunce (zajce) po 3 do 6 kron
enega prodaja Ivan Kranje v Št. Ilju p.
Velenje — Štajersko 219 6—1

Dobro izvežbani sirar in mlekar

kateri razume tudi nekoliko knjigovodstva
in računstva, dobi dobro službo. Naslov
pove Gospodarska Zveza v Ljubljani.

206 20—5

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kavni pijači.

končevanje trtnih bolezni, se se-
sedejo v podobi gošče na dno ter
napravljajo s časoma več ali manj
zoperne, vino kvareče spojine.

Zato je pa neobhodno potrebno,
da se vsako novo vino, če tudi
je bilo enkrat pred zimo preto-
čeno, sedaj ravno v tem času še
enkrat pretoči in vso goščo od-
strani. S tem, da se vino sedaj
pretoči, pride z zrakom v dotiko,
ki pouzroči, da potem vino hit-
rejše in popolnoma pokipi ter da
bolje dozoreva in da dobi lepšo
pravo barvo.

Ako je pričelo tako pretočeno
vino počasi kipeti, se sod ne sme
trdno zabiti, marveč če je poln, se
mora nekaj litrov odtočiti ter pri-
trditi v veho kipelno veho, enako
kot pri moštu za časa burnega
kipenja. Kipelna voha ostane v
sodu, dokler sploh dotično vino

kipi. Še-le ko postane vino zopet mirno, se ta veča zopet odstrani, sod zalije ter trdno zabije.

Ako se pri takem vinu ne ravna na ravnokar opisani način, se gošča pri kipenju vzdigne, vino močno skali ter prejšnji dobri okus kolikor toliko skvari. Razun tega je pa še ta nevarnost, da lahko sod razpoči, če je bil do vrha poln in trdno zabit. Da sod razpoči se pa lahko pripeti, če tudi ni sod popolnoma poln. To pride od tod, ker se pri kipenju razvija ogljikova kislina, ki iz vina uhaja in ker segreto vino zavzame več prostora kot mrzlo.

Mnogi nočejo svojega vina pretočiti, češ da pretočeno vino zgubi na moči in okusu. To pa more dandanes trditi le oni, ki takega dela še nikoli ni izvršil. Res je sicer, da je vino nekaj dnij do par tednov po izvršenem pretakanju bolj pusto ter se zdi tudi šibkejša, toda to je le navidezno, kajti puščoba izvira le od zgube ogljikove kisline, to je ona kislina, ki daje vinu tako rezek okus. V teku 2—3 tednov po pretakanju se pa zopet razvije dovolj te kisline, vino se bolj včisti in dobi vsled tega mnogo prijetnejši okus, nego ga je popred imelo.

Svoj čas so kupci rajši kupovali vina, ki so ležala na drožeh, a dandanes pa rajši segajo po drož prostih, torej pretočenih vinih, ker so gotovi, da jim tako oskrbljevano vino ne bo delalo pozneje nikakih preglavic. Vinogradniki bodite oprezni in ravnajte se po času primernih in sedanjim razmeram odgovarjajočih naukih.

X.

Živinoreja.

Izreja konj.

(F. P.)

Najpreje prisrčen nedeljski pozdrav, ljubi kmetje! Nedelja veste, da je dan, ko naj tudi nekoliko pomislimo na svoje grehe; dan

Gospodov naj nas opominja tudi k vsestranskemu poboljšanju, dušnemu, telesnemu pa tudi gospodarskemu,

Vsled tega, spoštovani možje, bom danes govoril o nekem grehu, katerega vi nočete nikoli spoznati in pripoznati, zato me zelo skrbi za vaše poboljšanje. V mislih mi je namreč greh izreje pri živini. Ta in oni mi pravi, da ves vspeh v reji odvisi od podedovanja. — Ali to ni res. — Ravno tako važna kot podedovanje je prava izreja. Velikokrat, žal da prevečkrat, se zamori in pokvari z nespametno rejo žival najboljše narave, najboljšega pokoljenja. Ako se to zgodi, potem se vsa krivda zvrne na državnega, cesarskega žrebca. Ne, pravim jaz, izreja sama je kriva, da iz toliko žlahtnih žrebet postanejo milovanja vredni konji. Zato, cenjeni posestniki, pretuhtajmo danes skupaj, kaj nam je storiti, da izredimo iz žrebeta, lepega, porabnega konjiča.

Prijatelji moji! Vi veste, da vsaka živa stvar, naj si bo rastlina ali žival ali človek, potrebuje treh reči. Ako jim tega ne damo na pravi način in v zadostni meri ali pa če eno teh treh stvari zanemarimo, ne bomo dobili nikoli normalne živali, priraste nam grd stvar, poln raznih napak. Tako je na njivi z rastlinami, tako s travami na livadi, tako z živino v hlevu, tako tudi s človeškimi otroci. Vsem živim bitjem je potreba: 1. Svetlobe in zraka, 2. živeža, 3. pregibanja in delovanja.

Brez zraka — ni življenja, ni rasti, ni vspevanja; brez zraka — zamorjeno, zakrmelo življenje. In zdaj, ljubi kmetje, pojte z menoj v konjski hlev. Spred, blizu vrat, je majhno okence; naprej proti ozadju pa le hlev teman, mračen. V najskrajnejšem kotu pa stoji kobila z žrebetom. Topel, soparen in smrdljiv je ta kot. Noben svež veter, ne en prijazen svetloben žarek ne prodre do sem, da bi obnovil, obsvežil gosto kri. Ljudje,

kakšne kozle vendar streljate! Mar ne veste, da potrebujejo konjska pljuča ravno tako, kot vaša lastna, kisika iz zraka, da pride v kri in v vse dele in delce telesa?

V hlevu, v prostoru, kjer ni čistega zraka, tam je strup, bolezen, poguba. Izdihavanje napolnuje zrak z ogljenčevo kislino; iz želodca, iz pljuč prihajajo plinasti strupovi, ravno tako daje izhlapevanje kože škodljive snovi in gnoj po vrhu! Spravite mi hitro svežega, čistega zraka v hlev, kjer je žrebe, ležišče naj bo suho in škodljive pline in sopare ven iz hleva! Žrebe mora stati na gorkem, vedno naj ima toplote v hlevu kakih 12° R. Zraka in svetlobe potrebuje živahna stvarica, žrebe. V temnem prostoru ne vzgojiš nobene normalne rastline, revna in blede ti poganja drobno listje. Svetlobni žarki — o, vsak vrtnar dobro pozna njihov pomen — dajo še-le živali večjo popolnost, dajo ji lesk in moč. Zato dajte žrebetu svetel hlev. Čistite kožo, da more vanjo zrak in svetloba, če hočete zrediti lepega, zdravega konja.

Dajte žrebetu tudi pravo krmo. Četrto leta naj dobiva materino mleko. Poleg tega naj dobi sladkega sena in ovsa, kolikor se mu le poljubi, samo da mu dajajte krmo v majhnih jaslilih in posebej zase, da kobila ne more zraven. Prve štiri tedne ne dobi razen sesanja nobene druge krme. Ako liže in gloda žrebe kobilni cep, tedaj ga namažite z alojo ali volovskim žolcem ali podobno rečjo. Kadar žrebe odstavite, tedaj uravnajte krmljenje njegovo po namenu, za kakeršen hočete imeti žrebe. Konj za ježe, vojaščino mora dobiti v kratkem močne, ne debele kosti, močno mišičevje, živahen temperament in brihtno glavo. Takemu konju pokladaj koncentriranih krmil, to je takih, ki imajo v majhnem obsegu veliko redilnosti. Čisti oves je najboljši. Seno naj

bo od mlade trave, nikoli pa ne suha detelja. Ovsu se naj prideva po nekoliko rezanice. Ako hočemo pa imeti delavnega konja, ki bo težko vlekel, potem naj dobiva že žrebe več sena, detelje, slame, plev, korenjstva, ovsa pa menj. Otrobi niso za nobenega konja, rž ravno tako ne. Voda naj bo čista, mrzla, ne ledena. Tako se redi žrebe v prvem letu.

Poleg tega je treba žrebetu še prostora, da se igra in spreleti. Če pustiš žrebe stati v hlevu, da se mu mišice ne morejo okrepiti, imaš veliko napako na vesti. Že malo dni po rojstvu ga spusti ven, da teka in skače. Vedno pa je treba paziti, da se ti žrebe ne prehladi; pri neugodnem vremenu naj ostane v hlevu. Pojdi torej in stori, kakor sem ti rekel, če hočeš sam sebi dobro.

Sadjarstvo.

Obrezovanje sadnega drevja spomladi.

Obrezovanje sadnega drevja v zgodnji spomladi, dokler še drevje ni muzevno je eno najvažnejših del na sadnem vrtu in vendar, kolikokrat opravljajo ta posel ljudje, ki nimajo za to potrebnega znanja. Ako gospodar sam ne opravlja tega dela, naj ga vsaj nadzoruje, da ne bodo delavci žagali morda vej iz drevja, ki so zanj naravnost potrebne.

Pri obrezovanju je treba odstraniti najprej vse suhe in kakorkoli bolehe veje. Časih posamezne veje polagoma odumirajo in te odžagajmo ali odrežimo preč. čim preje, tem bolje. Potem odstranimo nepotrebne vodene poganjke, to je vejice, ki rastejo s popolnim veseljem naravnost kvišku, navadno brez postranskih vejic, podobno vrbovim šibicam; pa tudi veje, ki vise pregloboko doli k zemlji, odstranimo. Vse stare vejnate štule gladko odžagajmo ali odsekajmo. To je bolj važno, kot bi se vtegnilo komu zdeti; kajti

taki škrelji gnjijo in odumirajo vedno globokeje in spravljaajo v nevarnost cele zdrave veje, in debela. Poreži tudi veje in mladike, ki rastejo noter v drevesno krono. Istotako veje, ki se drgnejo mej seboj in naj bi bile na zunaj še tako zdrave videti. Prej ali slej se namreč vsled neprestanega drgnjenja vendarle prikaže rak ali kak podoben nepridiprav.

Slednjič je treba drevo v obče razredčiti, da dobi vsaka veja potrebne ji svetlobe: povsodi, kjer stoje veje pogosto, jih nekaj odreži. Svetloba in zrak morata imeti v notranjo drevesno krono vedno prosto pot, ker se drugače tamkaj napravi le malo cvetnih popkov in še teh malo napravi le slab, malovreden sad. Nekaj je vredno tudi to, da vihar takemu, po pameti razrejenemu drevesu škoduje mnogo manj, kot gostim, grmastim kronam. Posebno za prostostoječe drevje je to zelo važno.

Ni potreba vsako leto drevja razrežati. Sploh zadostuje, ako to storimo na vsaki dve, tri leta. Seveda bode treba v močno podivjanem sadnem vrtu večkrat prijeti za žago kot v skrbno gojenem sadovnjaku. Pri obrezovanju moramo paziti na to, da napravimo rane kolikor moč majhne, da ne puščamo vejnatih štul stati, nasprotno pa tudi ne smemo zare-zavati pregloboko v deblo, vse kar je prav.

Če je le mogoče, dajmo vse večje rane lepo obrezati z ostrim nožem in namažimo jih s kakim dobrim drevesnim voskom.

Pri večjih nasadih se na ta način nabere precej lesa skupaj. Večkrat je tudi treba kako popolnoma zdravo drevo odstraniti. Vsega takega sadnega lesa, ki še ni popolnoma suho, je za kurjavo zelo škoda. Naši sadni lesovi imajo namreč brez izjema zelo dragocen les, ki se rabi in zelo išče za mnogo rečij. Spomnim le na jabolčni les za sadne stiskalnice ali celo na hrušev les, ki se najraje

rabi za izdelovanje risalnega orodja, ravnil, itd., ker se ne zvija. Na ta način nam daje sadno drevo tudi še v svoji smrti znaten dohodek.

Splošno.

Ravnanje z mlekom v naših mlekarnah.

Vsako blago se da po navadi toliko bolje spraviti v denar, kolikor boljše je. Ta stavek je sicer umeven sam na sebi, vendar pa pri mlekarstvu še davno nima svoje veljave. Še vedno slišimo, da tožijo mlekarji, da ne morejo napraviti putra I. vrste, ker ljudje donašajo nesnažno in nestanovitno mleko v mlekarno, od druge strani pa iz tega vzroka zopet javkajo zadružniki, češ da dobivajo dosti-krat skisano in slabo posneto mleko iz mlekarne nazaj. Ravno te pritožbe slišimo pri velikih si-rarnah, pred vsem pa pri oskrbovanju mest z mlekom. Ravno tu bi lahko dobro, trpežno mleko odstranilo vse senčne strani, ljudstvo bi imelo boljše hrano in kmetje bi več zaslužili.

Oskrbovanje mest z mlekom je toliko težje čim večje je mesto, in te težave vzbudijo pogostoma umazano konkurenco, ki je toliko škodljivejša, ker škoduje tudi konsumentom. Tako se n. pr. v Parizu prodaja velika množina barvanega posnetega mleka kot sveže, polno mleko in v New-Yorku devajo skoro v vsako mleko kemične tvarine, da bi je napravili bolj stanovitno, na drugi strani pa zopet v Londonu včasih uničijo cele vlake pokvarjenega mleka in celo v Berlinu je lahko vsaki dan do 100.000 litrov mleka, ki se ne more porabiti. Vsled tega so poklicani krogi obrnili v zadnjem času svojo pozornost na oskrbovanje mest z mlekom, ker so spoznali njegovo narodno-gospodarsko važnost, kajti če tudi je škoda pri 1 litru pokvarjenega mleka zelo majhna, se vender pri ponavljanju

v 1000 slučajih godi lahko velika škoda. To je poskusila že marsikatera naših mlekarn, ki pošiljajo mleko naprej: na stotine litrov mleka je prišlo iz Trsta in Pole nazaj, ker je vsled vročine mleko na potu preveč trpelo.

Vedno bolj se je ukoreninilo prepričanje, da se da to pereče vprašanje najbolje rešiti s tem, da ohranimo mleku njegovo naravno trpežnost in da se moramo v ta namen poslužiti tehniških pripomočkov. Zato naj v naslednjem opišem tehnična sredstva, s kojimi zamoremo dobiti dobro, stanovitno mleko za puter, sir, v prvi vrsti pa za prodajo svežega mleka v druge kraje.

Prvo opravilo, ki ga imamo, je njegovo pridobivanje iz vimena z molžnjo. Na snagi pri molži je mnogo ležeče. Omenim naj, da so včasih priporočali zmivati vime pred molžo, toda ker se izmivanje ne da popolno izvršiti, je bolje, da ga opustimo in mesto tega samo obdrgnemo vime s suho cunjjo, da odstranimo prah in blato z njega, s tem smo že veliko storili za njegovo čistoto.

Nato je treba mleko precediti, to je skoro najvažnejše delo pri mlekariji, ako slabo precejamo, potem nam vse drugo — tudi globoko hlajenje — morda nič ne koristi. Saj mleko pride večinoma popolnoma čisto iz vimena, razni škodljivci pridejo noter še-le z blatom in prahom.

Ker se pri daljšem stanju mleka del nesnage v njem stopi, zato tudi poznejše čiščenje s posnemalnikom ne more vsega popraviti, kar se je zakrivilo z nesnažno molžo in pomanjkljivim precejanjem. Zato je silno imenitna dobra konstrukcija mlečnega sita. Tako sito je iznašel inž. Helm. Sito dobro očisti mleko in se vendar ne zapaca in poleg tega ni drago. Zato ga zelo priporočamo zadružnim mlekarnam v večjem številu,

mlekarskim zadružnikom pa v manjši obliki.

Ako je odprtina za vlivanje pri tem situ velika 0.23 m^2 , tedaj znaša cedilna ploskev 0.66 m^2 , to je toliko kot gladko, okroglo cedilo z 92 cm v premeru, to je pač sito, kakoršnih doslej nismo bili vajeni. Dela pa to sito tako dobro, da je bilo mogoče mleko 130 krav z enim samim precejanjem popolnoma očistiti, ne da bi se bilo kaj zamašilo.

Cedilo obstoji iz pokrova, v katerem je precejajno sukno iz porhanta ali kakega drugega blaga. To sukno je tako zloženo skupaj, da znaša njegova precejajna ploskev trojno površino odprtine pri lijaku in ker je cedilna ploskev na pošev nagnjena, za to se nabira nesnaga v gubah, kjer pokriva menj precejajne ploskve, nego če bi bilo cedilo vodoravno in bi se nesnaga nabirala na celi površini.

Precejajno platno se po rabi opere v mlačni vodi in obesi na solnce ali svež zrak. Vsako sito ima več takih prtov.

Ker novo Helmovo sito tako dobro čisti, zato svetujemo, da se ga pri nas mlekariji obilno poprimajo in zginile bodo tožbe zavoljo nesnažnega mleka, pomanjkljivega putra in slabega zorenja sira; kajti tudi večina napak pri putru in siru ima svoj vzrok v pomanjkljivem čiščenju mleka. Majhni izdatek bodo boljši izdelki bogato povrnili.

J.

Apno in rodovitnost zemlje.

Štupanje težke zemlje z apnom nam zamore izboljšati in pomnožiti poljske pridelke in sicer iz raznih vzrokov. Zelo važen vzrok je ta, da se v zemlji, ki ima od narave premalo apna v sebi, nabere s časom preveč organskih snovij (to so oni rastlinski deli, ki zgorijo v ognju) od katerih pa pride le malo dušika v prid rast-

linstvu. Taka nedelavna zemlja se s štupanjem apna lahko zdatno izboljša. Pri peščeni zemlji, ki je že po naravi dovolj prezračevana in delavna, so razmere seveda popolnoma druge. Tukaj se organska snov rastlinskih ostankov in hlevskega gnoja hitreje porablja, in treba nam je biti previdnim pri štupanju z apnom, ker prehitro razkrajanje humoznih snovij zemlji samo škoduje, kakor pravimo, jo izžiga. Zato peščeno zemljo, ki trpi na pomanjkanji apna, raje gnojimo z apnom v stanjšani obliki, pred vsem z laporjem, ker ta ne razkraja tako močno organskih snovij. Pri zelo težki zemlji pa je najbolje rabiti žgano apno, in lahko se zgodi, da se nam v zelo humozni zemlji žetev s samim apnenjem trajno zboljša, ne da bi bilo treba še nadaljnega gnojenja z dušikom. Težka zemlja ima tudi večje množine kalija in fosforove kisline v sebi, ki tudi še-le po apnu postaneta pristopna kot živež rastlinam.

Tudi ozir kalija in fosforne kisline je v zemlji brez posebnega gnojenja, ki bi bilo v takem slučaju le odveč. Da pa je v kaki zemlji dovolj teh dveh snovij, to mora seveda odločiti le poskus, dasi nam tudi kemična analiza, ki jo damo lahko napraviti na kemičnem preizkuševališču v Ljubljani, marsikaj pove. Vprašanje, je-li v zemlji dovolj redilnih snovij in je treba samo še nekoliko apnati, nam pojasni čisto enostaven poskus: Vzemimo nekaj enakih parcel, prvo, tretjo, peto itd. pognojimo popolnoma s kalijem, fosforno kislino in apnom; drugo, četrto, šesto itd. pa samo z apnom. Ako se pridelek, na parcelah s sodim številom ne razločuje veliko od onega iz lihih (1, 3, 5) parcel, tedaj je v zemlji dovolj gnojilnih snovij in bi bilo gnojenje nalašč le potrata.

—o—

Narodno gospodarske drobtine.

I. Mera, po kateri moremo izračunati, koliko mesa bode imelo zaklano prase.

Na naslednji način si moremo težo in po njej vrednost praseta sami brez vage izračunati, da vemo potem žival kupcu prav ceniti.

Zmerimo z vrstico žival od vrha glave med ušesi po hrbtu do začetka repa. To število v centimetrih si zapišimo. Nato zmerimo žival počez okoli života in sicer zadej za plečima ali prednjima nogama. Tudi to mero spravimo v centimetre in njih število s prvimi pomnožimo. Število, ki je sedaj nastalo se sedaj deli in sicer ako je žival obilno rejena s 150, srednje reje s 165 in bolj medla s 180. Število, katero smo sedaj dobili, pokaže nam težo mesa.

Da se stvar lažje razume, vzemimo primer. Svinja je dolga od vrh glave do repa 131 cm, počez meri 128 cm, kateri številki dasta 131×128 število 16768. Ako je svinja dobro rejena, dividirajmo to število, kakor že omenjeno, s 150, torej $16768 : 150 = 111$ kg mesa. Moremo torej s tem zneskom računati na vago in po njej na vrednost živali.

Sedaj se gre zato, po katerej ceni smo prodali mesarju 1 kg mesa. Ako se računi srednje, po 54 kr. kg, znese omenjena svinja okoli 60 gld., za katero ceno se nam je z mesarjem potegniti.

Drugače pa je, ako je svinja bolj srednje rejena. Takrat nam je deliti s številom 165 in dobimo le 102 kg mesa. Ako tudi to prodamo po 54 kr. kilo, dá nam okoli 53 gld. Še manj pa znese žival, ako je bolj medla, da moramo deliti s številom 180. Takrat znese svinja le 93 kg mesa, katero računano po 50 kr. znese komaj 46 gld. 50 kr.

Ker se večkrat lahko primeri, da prodaja nevajen kmet ali vini-

čar kako žival kar „na kup“, kakor se pravi, pa ne ve koliko ceniti, zapisal sem te vrstice, da po tej meri približno zve in izračuni vrednost živali, da vsaj za veliko ne bode opeharjen.

II. Zastrupljenje praseta z krompirjevimi olupki.

O tem piše neki živinozdravniški list sledeče: Prasci v starosti od 4 do 6 mesecev so bili krmljeni s koruzo, ječmenom in posušeni krompirjevimi olupki. Le ti so bili silno suhi, da so bili vsi skrivljeni. Čez nekaj dni so prasci nehali žreti, dobili drisko in postali klaverni. Dvoje praseta v starosti 5 mesecev je kmalu poginilo. Po pregledu tel se je našlo, da je bil želodec otekel in ves rudeč. Ostalim prasatom se je kmalu skuhal čaj iz hrastove skorje in primešala kuhovina od lanenega semena. Tudi se je odmah zavrnila hrana iz krompirjevih olupkov. Čez tri dni se je prasatom zboljšalo in kmalu so ozdraveli.

Ker se kaj enacega marsikje lahko prigodi, opozorujemo na ta izgled, ker lahko prav iz take nezdrave hrane nastane večkrat toliko škodljiva bolezen „vranični črni prisad“ ali drugače imenovana, katera po naših hlevih dostikrat tako kruto gospodari.

Pohorski.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 15.: (J. Z. v R.) Kaj je vzrok, da postane kajnit, shranjen v precej suhi kleti, čez nekaj časa trd kot kamen? Je mogoče shramba kriva?

Odgovor 15.: Da se kajnit tako strdi je le na shrambi ležeče. Kajnit ima namreč lastnost, da srka vlago nase. Če je te preveč se kristali posamezna zrnca ne razstope, marveč le toliko z vlago nasitijo, da se potem skupaj sprimejo in vsled tega se napravijo potem trde kepe. Pred rabo je treba tak kajnit zdrobiti. Če nimate pripravnega prostora za shrambo, potem pa pomešajte tak kajnit z mulom

ali s fino suho zemljo, da se tako propreči združenje posameznih zrn.

Vprašanje 16.: (G. R. v Sk.) Blizu stanovanja imam precej obširen vrt, katerega nameravam nasaditi le s sadnim nizkim drevjem. Ali bi ne bilo najbolje, če vzgojim same vodoravne kordone?

Odgovor 16.: Vzgojanje špalirjev in kordonov ni taka jednostavna reč, kakor si Vi predstavljate. Za to morate imeti nekaj temeljitega poduka in prakse, drugače bode veliko izdali, natvezili mnogo nepotrebnega dela, dobička pa malo in vsaki drevešček bo bolj kaki divji rastoči akaciji nego zlahtnemu dreveščku podoben.

Če že mislite saditi pritlikavce, potem zasadite večjidel na sredi vrta s piramidami špalirje in kordone pa vzgajajte le ob straneh. Za kordone je bolje če vzamete le jabolka, hruške pa za špalirje.

Vprašanje 17.: (G. R. v Sk.) Ali je priporočljivo vsako novo posejano njivo še z valjarjem povaljati? Kateri valjar je boljši?

Odgovor 17.: Valjanje novoposejane njive je v vsakem slučaju neobhodno potrebno, ker se seme bolj pritisne v zemljo, vsled česar gotovje in močnejše požene. Razložek je le ta, da se valja v težkih zemljah bolj z lahkimi, v pesčenih pa bolj s težkimi valjarji. Povaljati se mora tudi zimsko žito, ker spomladi ko se zemlja staja, vzdigne cele rastline in to jih nekaj časa zadržuje v bujni rašči. Zato se jih mora zopet pritisniti.

Za tako valjanje se vzamejo gladki valjarji.

Vprašanje 18.: (F. S. v K.) Imam nekaj breskvinih dreves, ki mi že nekaj let bolj slabo rastejo. Ker imam mnogo pepela, jim mislim s pepelom gnojiti. Je to dobro in koliko ter kedaj naj vsakemu drevesu gnojim?

Odgovor 18.: Pepel je za gnojenje breskvam prav priporočljiv. Najbolje je gnojiti še pred ali po zimi in sicer se vzame za vsako drevo po 1 liter pepela ter se ga zmeša z gornjo prstjo okoli drevesa. Taka gnojitve se ponovi vsako drugo leto. Ker pa ima pepel samo kalij v sebi, se mora vsako drugo leto tudi z nekoliko Tomasove žlindre ali superfosfata in koščene moke pognojiti.

VABILO

na

II. redni občni zbor

Hran. in pos. za Izlake in okolico,

reg. zadruge z neomej. zavezo,

kateri se vrši v nedeljo dne 10. aprila 1904, ob 4. uri popoldan v hiši Jak.

Hribarja v Izlakah (Podšentjuriju).

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računa za leto 1903.
3. Prememba pravil.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

V slučaju, da prvi občni zbor radi premale udeležbe ne bi bil sklepčen, vrši se bode drugi čez $\frac{1}{2}$ ure pozneje, in sicer z istim vspešdom in na istem mestu, kateri pa bode sklepal brez ozira na število navzočih članov.

V Izlakah, dne 20. marca 1904.

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice
v Hrenovici,

registr. zadruge z neomej. zavezo,

kateri se bode vršil v nedeljo dne 10. aprila 1904 ob 3. uri popoldne v prostorih hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računov za l. 1903.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Vrhniki,

reg. zadruge z neom. zavezo,

kateri se bode vršil na veliki ponedeljek 4. aprila 1904 ob 4. uri popoldne v „Katoliškem Domu“ na Vrhniki.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1903.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Konsumnega društva na Vojskem,

reg. zadruge z omej. zavezo

kateri se bo vršil dne 10. aprila 1904 ob polu 12. uri dopoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1903.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

k

II. rednemu občnemu zboru

Mlekarske zadruge pri sv. Mihelu,

kateri se bode vršil v nedeljo 10. aprila 1904 ob 4. uri popoldne v posojilničnih prostorih pri sv. Mihelu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računa za l. 1903.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Vojskem,

reg. zadruge z neomej. zavezo

kateri se bode vršil dne 10. aprila 1904 ob 11. uri dopoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1903.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

k.

II. rednemu občnemu zboru

Gosp. in kons. društva pri sv. Mihelu,

kateri se bo vršil v nedeljo dne 10. aprila 1904 ob polu 4. uri popoldne v posojilničnih prostorih pri sv. Mihelu.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računa za l. 1903.
3. Volitev načelstva.
4. Prememba pravil.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Gosp. društva v Renčah pri Gorici,

registrov. zadruge z omejeno zavezo,

ki bode dne 4. aprila 1904 ob 3. uri popoldne v gospodarskih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računa za l. 1903.
3. Volitev 3 članov načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi vse člane odbor.

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

210 24-5

OVES

(Willkomm.)

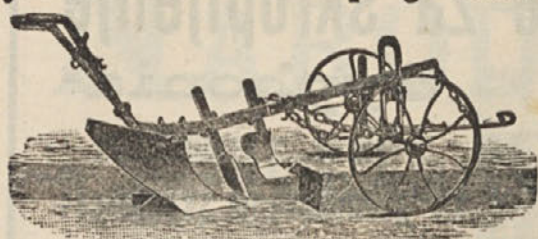
213 4-4

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 50 kg za en oral. — Podpisano oskrbnništvo pošilja 25 kg za K 8.—; 50 kg za K 17.—; 100 kg za K 32.— z vrečo vred. Uzorce po 5 kg pošilja s pošto franko proti 3 K predplačila

oskrbnništvo graščine Golič
pri Konjicah (Gonobitz) Štajersko.

Spomlad

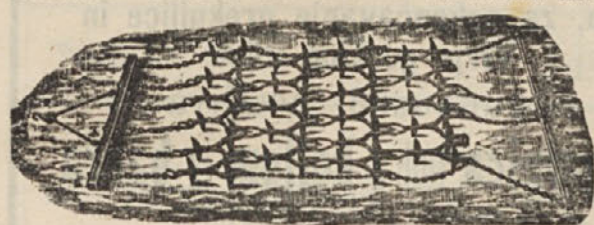
se približuje treba je torej kmetiji raznih strojev, to so v prvi vrsti: **jekleni univerzalni plug** kojega ni treba nič držati. Plužne, kakor tudi plug so

čisto iz železa in jekla, torej trpežen in tako zboljššan, da živina pri istem manj trpi in lepše orje, kakor naši navadni plugi, — sploh najboljši, kar se ga more dobiti. Vsakdo naj po-

skusi in potem sodi! Če bi kateremu ne ugajal, ni primoran ga obdržati. V drugi vrsti so: 214 x-3

železne brane za mah. Njih korist je pri nas še premalo znana. Ker je pri kmetiji

živinorejstvo najplodonošeje, treba je torej v prvi vrsti dobrih travnikov, a to je le mogoče,

če se travniki vsako spomlad z tako brano prevlečejo. Dobra brana se splača v prav kratkem času.

Te, kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, potem traverze, železoške šine, cement itd. priporočata po najnižji ceni

Karol Kavšeka nasled.

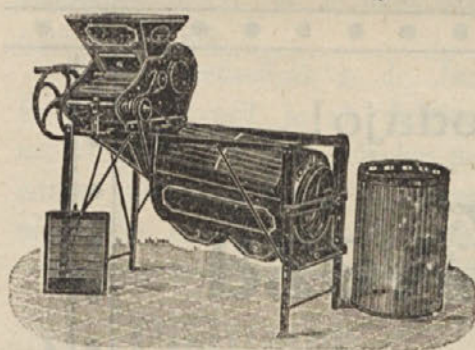
Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga poljedelj. strojev

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

Slovenske cenike pošiljamo na zahtevo brezplačno!

Delniška družba tovarne strojev **N. HEID** v Stokerau.

Trijerji

(čistilniki)

za vsakovrstne namene s kovanimi plehi patent „Heid“.

Trijeji

za laneno seme, deteljo, rž, lečo in bob.

Vprave za skladišča, posebno dober sistem in popolna izvršitev.

Excelzior, mlin za šrotanje, pat. „Heid“.

Lahek za goniti! Veliko naredi! Nizka cena!

Nad šestdeset prvih odlikovanj. 201 12-9

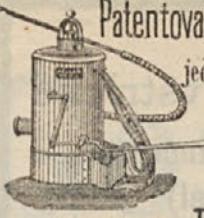
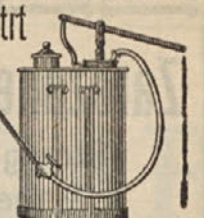
„Gospodarska Zveza“

v Ljubljani, Gradišče št. 1.

naznanja svojim udom, da ima vedno v zalogi vsa potrebna umetna gnojila, kakor **Tomaževo žlindro**, kalijevo sol, solitar, superfosfat (koščeno moko) in **Barthelovo klajno vapno**.

Naročila se točno izvršujejo!

Patentovane sprave za žveplanje trt
jednostavno i duple delajoč

SKROPILNICE PROTI
PERONOSPORI
TER VSE POTREBNE

VSAKOVRSNE POLJEDELSKE I VIPOGRADARKE STROJE,
prodaja v najboljši izvršitvi,
J.G. HELLER NA DUNOJU
Π. Praterstrasse 49
Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno.

212 20-4

Tak težak prešič

zredi se le s pridajo

Barthelovega klajnega apna

v enajstih mesecih. I. Melzer piše 9. decembra 1896: „Z od Vas dobljenim klajnim apnom dosegel sem v lastni reji pri enajst mesecih starim mladiču navadne kmečke pasme **spitano težo 250 kil.**“

Barthelovo klajno apno je najboljšje in najcenejše sredstvo, da se žival obvaruje pred zlomljenjem kosti, hromostjo žrebet, telet in pujskov, za izrejo mladičev, zvišanje mleka, proti glodanju lesa, pitju gnojnice, za nesenje jajc pri kokoših itd. Popis in priznanja brezplačno.

M. Barthel & Comp., Dunaj

X. Siccardsburggasse 44.

204 12-8

Zahvala in priporočilo!!

Spoštovani gospod

I. (176) 24-24

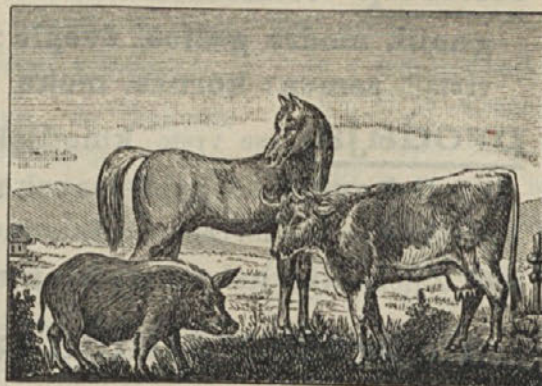
G. Piccoli, lekar „pri angelju“ v Ljubljani
Dunajska cesta.

Po večletnej uporabi pri svojej živini in po velikem povpraševanju od svojih znancev in družih po Vašem živinskem prahu; prišel sem do prepričanja, da je **Vaš živinski prah** izborna zdravilo, katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem **And. Kocjančič**.

Podgora pri Gorici, dne 13. julija 1902.

Vsi kmetovalci

se lahko prepričajo, da je najboljšje sredstvo

konje, krave, telice, vole, prašiče, ovce itd., obdržati zdrave, močne, ješče in debele, če se jim primešuje k krmi

živinski prašek

iz lekarne

PICCOLI

„pri Angelju“ Ljubljana, Dunajska cesta.

En zavoj 1/4 kg 50 vin., 10 zavojev 4 K. Vnanja naročila po povzetju.

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

Zarezane strešnike vštricne
(Strangfalzziegel) in francoske
(gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko * * *

cement, roman in portland

glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak, šamotne in cementne

kot vse drugo

stavbinsko blago

ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih
množinah —1

F. P. Vidic & Comp.

Ljubljana.

Patentovano samotvorno
orodje za škropljenje

„Syphonia“

za vinograde, za hmeljske nasade
za pokončavanje škodljivcev
na sadnem drevju

v odstranjenje bolezni na
listju, za pokončavanje grekuljice in
divje gorčice itd.

Samotvorna, nosljiva

brizgálnica tudi z koflom iz bakra

za 10 ali 15 litrov tekočine

z ali brez priprave za mešanje z petrolejem
in samotvorne vozne brizgálnice izdeluje in prodaja kot
specijaliteta

PH. MAYFARTH & Co.

tovarna poljedelskih strojev, posebna tovarna za vinske
stiskalnice in strojev za vporabljenje sadja.

Dunaj, H., Taborstrasse št. 71.

Obširni ilustrovani ceniki brezplačno. — Zastopniki
prodajalci se radi sprejmo. —1

Centrala za nakup in prodajo!

Gospodarska Zveza

»»»»»»»»»»»»»»»» v Ljubljani »»»»»»»»»»»»»»»»

posreduje svojim članom

nakup vsakovrstnih kmetijskih potrebščin, kakor umetnih
gnojil, modre galice, žvepla; raznih poljedelskih strojev, vsako-
vrstnih semen; koruze, moke, otrobov itd. po najnižjih cenah;

prodaja vse vrste kmetijskih pridelkov itd. ter ima v zalogi
vse tiskovine za raiffeisenske hranilnice in posojilnice, katerim
preskrbi po znižani ceni tudi železne blagajne, varne proti požaru in vlomu.

» Zaloga Barthel-ovega klajnega apna, oddaja se od 5 kg naprej. »

Posredovalnica za Zvezine trgovce!